

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
Кафедра «Фінанси, облік і оподаткування»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. зав. кафедри,

д.е.н., проф. Олена ЯЦУХ

«_29» _серпня_2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Казначейська справа»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

за ОПІІ Фінанси, банківська справа та страхування

(на основі повної загальної середньої освіти та

ОКР «Молодший спеціаліст»)

факультет економіки та бізнесу

2022–2023 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Казначейська справа» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за ОПП Фінанси, банківська справа та страхування (на основі повної загальної середньої освіти та ОКР «Молодший спеціаліст») – Запоріжжя, ТДАТУ, 2022р. – 11 с.

Розробники: к.е.н., доцент Олена Демчук, к.е.н., доцент Ірина Чкан

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри «Фінанси, облік і оподаткування»

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

В.о. завідувача кафедри «Фінанси, облік і оподаткування»

д.е.н., професор Олена ЯЦУХ

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за ОПП Фінанси, банківська справа та страхування (на основі повної загальної середньої освіти та ОКР «Молодший спеціаліст»)

Протокол від «02» вересня 2022 року № 1

Голова, доц. Анна КОСТЯКОВА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	Обов’язкова	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: <u>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</u> (шифр і назва)	Курс	Семестр
Змістових модулів – 2		3 / 1с-й	6 / 2-й
Тижневе навантаження: аудиторних занять – 4,0 год. самостійна робота студента – 4 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«Бакалавр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	24 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	24 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	72 год.
		Форма контролю: екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу полягає у набутті теоретичних знань і практичних навичок щодо оволодіння операційними та функціональними процедурами, які покладені в основу казначейської системи касового виконання бюджету, а також державних цільових фондів, методики здійснення контрольних заходів органами ДКСУ.

Завданнями курсу є визначення особливостей організації процесу казначейського обслуговування бюджетів за доходами та видатками; засвоєння особливостей казначейського обслуговування державних цільових фондів; визначення організації бухгалтерського обліку та звітності в Державній казначейській службі України; визначення організації контролю у системі казначейства та інформаційно-технічного забезпечення діяльності органів Державної казначейської служби України.

Предметом курсу є економічні, організаційні, правові відносини, що виникають у процесі касового виконання бюджетів всіх рівнів та державних цільових фондів.

Освітня компонента забезпечує набуття здобувачами ВО:

- *Загальних компетентностей:*

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

- *Спеціальних (фахових) компетентностей:*

ФК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

ФК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

- *Програмних результатів навчання:*

РН09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

РН11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

- *soft skills* здатність аналітично мислити, вміння оптимістично оцінити ситуацію та прийняти рішення в сфері управління фінансами, чесність та відповідальність за точність та об'єктивність подання інформації.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ОСНОВИ КАЗНАЧЕЙСЬКОЇ СПРАВИ

Тема 1. Становлення та розвиток казначейської справи.

Характеристика систем касового виконання бюджету. Історичні умови започаткування інституту казначейства. Передумови створення казначейської системи касового виконання бюджету в Україні. Становлення та розвиток казначейської системи України.

Тема 2. Учасники процесу касового виконання бюджету.

Управління фінансовими ресурсами в системі казначейства. Єдиний казначейський рахунок та його значення для виконання бюджетів. Стан та перспективи розвитку єдиного казначейського рахунку. Управління єдиним казначейським рахунком. Характеристика рахунків, які відкриваються в органах казначейства. Відкриття рахунків в органах казначейства. Порядок відкриття та закриття рахунків. Проведення операцій на реєстраційних рахунках. Проведення операцій на спеціальних реєстраційних рахунках. Порядок кодування та аналітичні параметри рахунків.

Тема 3. Організаційні основи побудови та бюджетні повноваження органів державної казначейської служби України.

Організаційна структура державної казначейської служби України. Завдання та функції органів ДКСУ. Права органів ДКСУ.

Тема 4. Платіжна система виконання бюджетів.

Поняття платіжних систем. Внутрішня платіжна система казначейства. Система електронних платежів Національного банку України. Загальна характеристика системи електронних платежів. Електронні платіжні документи в СЕП НБУ. Єдиний казначейський рахунок та його значення для виконання бюджетів.

Тема 5. Казначейське обслуговування бюджетів за доходами.

Учасники процесу виконання бюджетів за доходами, їх повноваження. Порядок обслуговування бюджетів за доходами. Відкриття та забезпечення функціонування рахунків для зарахування надходжень до бюджетів. Зарахування платежів на бюджетні рахунки за надходженнями Повернення помилково та надмірно зарахованих до бюджетів платежів. Відшкодування платникам податку на додану вартість. Розподіл доходів бюджету за встановленими нормативами відрахувань. Аналіз виконання бюджетів за доходами та мобілізація додаткових надходжень до бюджетів. Організація роботи з обслуговування бюджетів за доходами. Операції з виконання дохідної частини державного бюджету. Операції за надходженнями до загального та спеціального фондів державного бюджету. Операції за платежами, які розподіляють між загальним та спеціальним фондами державного бюджету. Операції за платежами до бюджету, які розподіляються між державним та місцевими бюджетами. Операції за власними надходженнями бюджетних установ.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

КАЗНАЧЕЙСЬКЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ БЮДЖЕТІВ, ОБЛІК ТА ЗВІТНІСТЬ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТІВ

Тема 6. Казначейське обслуговування бюджетів за видатками.

Порядок обслуговування бюджетів за видатками. Обслуговування державного бюджету за видатками. Формування бази даних мережі розпорядників бюджетних коштів. Порядок складання, затвердження та виконання паспортів бюджетних програм, формування звіту про їх виконання. Організація роботи щодо доведення обсягів бюджетних асигнувань. Складання і виконання кошторисів бюджетних установ. Здійснення видатків розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів. Особливості обслуговування місцевих бюджетів за видатками. Основні положення казначейського обслуговування місцевих бюджетів за видатками. Організація роботи щодо обслуговування місцевих бюджетів за видатками. Операції за власними розрахунками. Облік та складання звітності про виконання бюджетів за видатками.

Тема 7. Перерахування міжбюджетних трансфертів та регулювання міжбюджетних відносин.

Перерахування міжбюджетних трансфертів. Операції за взаємними розрахунками. Здійснення операцій з надання кредитів за рахунок коштів державного бюджету. Бюджетні запозичення. Здійснення депозитних операцій з коштами місцевих бюджетів.

Тема 8. Бухгалтерський облік виконання бюджету.

Облікова політика казначейства. Система обліку виконання бюджету. Організація бухгалтерського обліку в органах казначейства. План рахунків як спосіб відображення в обліку операцій з виконання бюджетів. Структура плану рахунків. Призначення та побудова рахунків. Відображення операцій з виконання бюджетів на рахунках бухгалтерського обліку.

Тема 9. Звітність про виконання бюджетів.

Характеристика звітності про виконання бюджетів. Вимоги до підготовки та надання форм фінансової звітності. Складання та подання звітності бюджетними установами. Складання звітності про виконання державного та місцевих бюджетів органами державного казначейства. Склад і порядок заповнення бюджетної звітності про виконання державного бюджету. Фінансова звітність про виконання державного бюджету. Склад і порядок заповнення фінансової звітності про виконання місцевих бюджетів. Терміни подання та порядок розгляду звітності про виконання бюджетів.

Тема 10. Контроль у системі казначейства.

Сутність та призначення казначейського контролю. Контроль бюджетних повноважень при зарахуванні надходжень бюджетів. Здійснення контролю при обслуговуванні видаткової частини бюджетів. Контроль за веденням бухгалтерського обліку і складанням звітності. Внутрішній аудит та контроль у системі казначейства.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб.	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1. «Основи казначейської справи»							
1	Лекція 1	Тема 1. Становлення та розвиток казначейської справи	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 1	Тема 1. Становлення та розвиток казначейської справи	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 1	Самостійне опрацювання додаткового матеріалу за темою	-	-	-	4	2
2	Лекція 2	Тема 2. Учасники процесу касового виконання	2	-	-	-	-
	Практична робота 3	Тема 2. Учасники процесу касового виконання	-	-	2	-	-
	Самостійна робота 2	Самостійне опрацювання додаткового матеріалу за темою	-	-	-	4	1
3	Лекція 3	Тема 2. Учасники процесу касового виконання	2	-	-	-	-
	Практична робота 3	Тема 2. Учасники процесу касового виконання	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 3	Самостійне опрацювання додаткового матеріалу за темою	-	-	-	4	1
4	Лекція 4	Тема 3. Організаційні основи побудови та бюджетні повноваження органів державної казначейської служби України	2	-	-	-	-
	Практична робота 4	Тема 3. Організаційні основи побудови та бюджетні повноваження органів державної казначейської служби України	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 6	Самостійне опрацювання додаткового матеріалу за темою	-	-	-	4	2
5	Лекція 5	Тема 4. Платіжна система виконання бюджетів	2	-	-	-	-
	Практична робота 5	Тема 4. Платіжна система виконання бюджетів	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 5	Самостійне опрацювання додаткового матеріалу за темою	-	-	-	4	1
6	Лекція 6	Тема 5. Казначейське обслуговування бюджетів за доходами	2	-	-	-	-
	Практична робота 6	Тема 5. Казначейське обслуговування бюджетів за доходами	-	-	2	-	-
	Самостійна робота 6	Самостійне опрацювання додаткового матеріалу за темою	-	-	-	6	2
7,8	Самостійна робота 8	Підготовка до написання ПМК 1	-	-	-	10	-
	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 – 60 год.			12	-	12	36	35

Змістовий модуль 2. «Казначейське обслуговування бюджетів, бухгалтерський облік та звітність про виконання бюджетів»							
9	Лекція 7	Тема 6. Казначейське обслуговування бюджетів за видатками	2	-	-	-	-
	Практична робота 7	Тема 6. Казначейське обслуговування бюджетів за видатками	-	-	2	-	-
	Самостійна робота 7	Самостійне опрацювання додаткового матеріалу за темою	-	-	-	4	2
10	Лекція 8	Тема 6. Казначейське обслуговування бюджетів за видатками	2	-	-	-	-
	Практична робота 8	Тема 6. Казначейське обслуговування бюджетів за видатками	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 8	Самостійне опрацювання додаткового матеріалу за темою	-	-	-	4	1
11	Лекція 9	Тема 7. Перерахування міжбюджетних трансфертів та регулювання міжбюджетних відносин	2	-	-	-	-
	Практична робота 9	Тема 7. Перерахування міжбюджетних трансфертів та регулювання міжбюджетних відносин	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 9	Самостійне опрацювання додаткового матеріалу за темою	-	-	-	4	2
12	Лекція 10	Тема 8. Бухгалтерський облік виконання бюджету	2	-	-	-	-
	Практична робота 10	Тема 8. Бухгалтерський облік виконання бюджету	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 10	Самостійне опрацювання додаткового матеріалу за темою	-	-	-	4	2
13	Лекція 11	Тема 9. Звітність про виконання бюджетів	2	-	-	-	-
	Практична робота 11	Тема 9. Звітність про виконання бюджетів	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 11	Самостійне опрацювання додаткового матеріалу за темою	-	-	-	4	1
14	Лекція 12	Тема 10. Контроль у системі казначейства	2	-	-	-	-
	Практична робота 12	Тема 10. Контроль у системі казначейства	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 12	Самостійне опрацювання додаткового матеріалу за темою	-	-	-	6	2
15,16	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК 2	-	-	-	10	-
	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2 – 60 год.			12		12	36	35
Екзамен							30
Всього з навчальної дисципліни – 120 год.			24		24	72	100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Передумови створення казначейської системи касового виконання бюджету в Україні.
2. Становлення та розвиток казначейської системи України.
3. Еволюція систем касового виконання бюджету.
4. Характеристика учасників бюджетного процесу.
5. Суб'єкти управління бюджетною системою.
6. Органи оперативного управління бюджетною системою.
7. Бюджетні повноваження органів казначейства.
8. Головні розпорядники бюджетних коштів та їх основні функції.
9. Розпорядники бюджетних коштів нижчого рівня.
10. Розмежування повноважень між учасниками бюджетного процесу.
11. Організаційна структура казначейської системи України.
12. Завдання, функції та повноваження органів казначейства.
13. Єдиний казначейський рахунок та його значення для виконання бюджетів.
14. Стан та перспективи розвитку єдиного казначейського рахунка.
15. Управління єдиним казначейським рахунком.
16. Характеристика рахунків, які відкриваються в органах казначейства.
17. Відкриття рахунків в органах казначейства.
18. Порядок відкриття та закриття рахунків.
19. Внутрішня платіжна система казначейства.
20. Система електронних платежів Національного банку України.
21. Участь Казначейства в системі електронних платежів НБУ.
22. Порядок здійснення розрахунків за єдиним казначейським рахунком.
23. Відкриття та забезпечення функціонування рахунків для зарахування надходжень до бюджету.
24. Зарахування платежів на бюджетні рахунки за надходженнями.
25. Повернення помилково або надміру зарахованих до бюджету коштів.
26. Відшкодування платникам ПДВ.
27. Розподіл доходів бюджету за встановленими нормативами відрахувань.
28. Організація роботи з обслуговування бюджетів за доходами органами казначейства.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

1. Порядок виконання бюджетів за видатками.
2. Формування бази даних мережі розпорядників бюджетних коштів.
3. Порядок складання, затвердження та виконання паспортів бюджетних програм, формування звіту про їх формування.
4. Організація роботи щодо доведення обсягів бюджетних асигнувань.
5. Складання і виконання кошторисів бюджетних установ.
6. Облік та консолідація інформації за зобов'язаннями розпорядників і одержувачів бюджетних коштів.

7. Порядок відкриття бюджетних асигнувань.
8. Здійснення видатків розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів.
9. Основні положення казначейського обслуговування місцевих бюджетів за видатками.
10. Організація роботи щодо обслуговування місцевих бюджетів за видатками.
11. Оформлення змін, що виникають в процесі виконання місцевих бюджетів.
12. Порядок перерахування коштів на здійснення видатків.
13. Здійснення видатків розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів місцевих бюджетів.
14. Перерахування міжбюджетних трансфертів.
15. Операції за взаємними розрахунками.
16. Здійснення операцій з надання кредитів за рахунок коштів державного бюджету.
17. Бюджетні запозичення.
18. Здійснення депозитних операцій з бюджетними коштами.
19. Облікова політика казначейства.
20. Система обліку виконання бюджетів.
21. Організація бухгалтерського обліку в органах казначейства.
22. План рахунків як спосіб відображення в обліку операцій з виконання бюджетів.
23. Призначення та побудова рахунків.
24. Відображення операцій з виконання бюджетів на рахунках бухгалтерського обліку.
25. Характеристика звітності про виконання бюджетів.
26. Вимоги до підготовки та надання форм фінансової та бюджетної звітності.
27. Складання та подання звітності бюджетними установами
28. Складання звітності про виконання державного та місцевих бюджетів органами казначейства
29. Сутність та призначення казначейського контролю.
30. Контроль бюджетних повноважень при зарахуванні надходжень бюджету.
31. Здійснення контролю при обслуговуванні доходної частини бюджету.
32. Контроль за веденням бухгалтерського обліку і складанням бухгалтерської звітності.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Булгакова С.О. Казначейська система виконання бюджету: Підручник. 2 вид., перероб. та доп. К.: Київ. держ. торг.-екон. ун-т, 2018. 417 с.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI:
<http://zakon.rada.gov.ua>.

3. Грушко В.І., Чумаченко О.Г., Національні фінанси // Підручник за редакцією д. ек. н., професора В.І. Грушка. К.: Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с.

4. Єпіфанов А.О., Дяконова І. І., Сало І. В.. Бюджет України: монографія : у 2 кн. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2017. 187 с.

5. Казначейська система: підручник для студентів ВНЗ / В.І. Стоян, О.С. Даневич, М.Є. Мац ; Терноп. нац. економ. ун-т. 3-тє вид., змін. й допов. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 867 с.

6. Конституція України. Затверджена Верховною Радою України 28.06.1996 р. № 254/96-ВР // Відомості Верховної Ради України.1996. № 30

7. Казначейська система виконання бюджету: навчальний посібник / В.І. Стоян, В.М. Русін, Тернопіль: Астон, 2015. 372 с.

8. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-IV <http://zakon.rada.gov.ua>.

9. Попова Л.М., Попова С.М., Успенко В.І. Казначейська справа. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 168 с.

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.06.2011 р. № 651 «Про утворення територіальних органів Державної казначейської служби».

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 р. № 106 «Деякі питання ведення обліку податків і зборів (обов'язкових платежів) та інших доходів бюджету»

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.01.2011 р. № 65 «Про затвердження порядків розміщення тимчасово вільних коштів єдиного казначейського рахунка шляхом придбання облігацій внутрішньої державної позики і розміщення тимчасово вільних коштів єдиного казначейського рахунка та коштів валютних рахунків державного бюджету на депозитних рахунках»

13. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2012 р. № 836 «Про випуск казначейських зобов'язань»

14. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2013 р. № 683 «Про деякі питання випуску фінансових казначейських векселів»

15. Положення про Державну казначейську службу України: Затв. Указом Президента України від 13.04.2011 р. № 460

16. Положення про головні управління Державної казначейської служби України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі : Затв. Наказом Міністерства фінансів України 12.10.2011 № 1280

17. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: Навчальний посібник / [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІІ) впровадження». К., 2017. 184 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Освітній портал ТДАТУ <http://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=1471>

2. Мережа Internet.